

Geldzorgen onder studenten

Een studie is een investering in de toekomst. Maar wat als die investering nu al zwaar drukt op jouw dagelijks leven als student? In deze speciale editie van *Thema* staan geldzorgen onder studenten in het hoger onderwijs centraal.

Geef elke student ruimte om te groeien

Woord vooraf

Patrick Bek

Hogeschool Rotterdam

Veel studenten kampen met geldzorgen. In 2019 bleek uit onderzoek van de Hogeschool Utrecht dat in Nederland ongeveer 40 procent van de studenten in het hbo (hoger beroepsonderwijs) beginnende tot problematische financiële druk ervaart. Ook in Vlaanderen worstelen studenten met geldzorgen. En hoewel er minder goed zicht is op de situatie op universiteiten, is het aanneemelijk dat met de stijgende kosten van het levensonderhoud, de woningnood en de gevolgen van het leenstelsel ook voor studenten in het wetenschappelijk onderwijs de financiële druk alleen maar is toegenomen.

Geldzorgen raken niet alleen de portemonnee, maar ook het studiesucces en het mentale welzijn van studenten. Zo zegt een student van Hogeschool InHolland in deze speciale editie van *Thema*: 'Soms volg ik geen lessen en ga ik in plaats daarvan werken' – om de huur en het collegegeld te kunnen betalen. Het gevolg: minder studietijd, minder

slaap, minder focus, meer stress. Er zijn studenten die om deze redenen vroegtijdig hun studie moeten staken. Dit themanummer over geldzorgen onder studenten is tot stand gekomen vanuit de gedeelde wens van (docent-)onderzoekers van verschillende hogescholen in Nederland en Vlaanderen om te leren van wat nodig is en van wat werkt voor deze studenten. In deze editie brengen we verhalen van studenten naar voren, maar bekijken we ook wat professionals in het hoger onderwijs (kunnen) doen om studenten in een financieel kwetsbare positie beter te ondersteunen.

Besprekbaar maken

Onderwijsprofessionals – van docenten, studieadviseurs en decanen tot beleidsmakers en onderwijsmanagers – krijgen ook steeds vaker signalen over geldzorgen onder studenten. Hoewel hogeronderwijsinstellingen geen 'armoedebestrijders' zijn, kunnen ze wel een belangrijke rol spelen in signalering, doorverwijzing, ondersteuning en het besprekbaar maken van geldzorgen, bijvoorbeeld bij overheden.

**Een gedeelde wens
om te leren van wat
nodig is en wat werkt
voor deze studenten**

De verschillende bijdragen in dit nummer illustreren de bereidheid en de initiatieven op dit vlak in Nederland en Vlaanderen. U leest in deze editie van *Thema* onder meer een artikel van Jodi Mak, Sofie Hees, Anna Custers en Brendon Voogt over de inzichten uit een recent onderzoek naar het financiële welzijn van studenten aan de Hogeschool van Amsterdam. Er zijn artikelen over de ervaringen met een pilot financieel onderwijs aan de Hogeschool Rotterdam (Thijs de Back, Patrick Bek en Mariëtte Lusse) en over een pioniersstudent aan Hogeschool Gent (David Van Bunder). Julia Delhaas, Rick Wolff en Machteld de Jong vertellen over de persoonlijke ervaringen van studenten aan Hogeschool

Geldzorgen onder studenten

InHolland en Patrick Bek en Mariëtte Lusse beschrijven hoe hogeronderwijsinstellingen in Nederland en Vlaanderen studenten ondersteunen als die geldzorgen hebben. Ook is er een artikel over een hackathon waarbij studenten uit Leiden en Brussel samen oplossingen bedenken (Catelijne Akkermans en Suzan van der Pas). Annemarieke van der Veer sluit het themanummer af met een reflectie op de verschillende bijdragen en doet (beleids)aanbevelingen voor onderwijsinstellingen.

Brede aanpak

Wat opvalt? Geldzorgen zijn weliswaar een probleem dat individuele studenten raakt, maar de ondersteuning daarbij vraagt om een brede, systemische aanpak. Een aanpak die gaat van taboes doorbreken en persoonlijke begeleiding tot integrale samenwerking tussen onderwijsinstellingen, hulpinstanties en gemeenten. Als we geldzorgen erkennen als een serieuze studiebelemmering, kunnen we samen werken aan een hoger onderwijs waarin daadwerkelijk elke student de ruimte krijgt om te groeien.

Patrick Bek

is senior onderzoeker aan het Kenniscentrum Talentontwikkeling van Hogeschool Rotterdam

Het probleem raakt

individuele studenten,

maar vraagt om een

systemische aanpak